

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

PREZENTARE COMPARATIVĂ A STATUTULUI FUNCȚIONARULUI PUBLIC ÎN ROMÂNIA ȘI ÎN FRANȚA

notă documentară

octombrie 2022

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților. Documentele legislative oficiale au fost consultate în limba de origine, iar traducerea informațiilor relevante selectate nu reprezintă o traducere oficială, fiind furnizată ca un mijloc de înțelegere a unui document original, scris în altă limbă. Baza de date cuprinzând totalitatea studiilor elaborate de Direcția studii și documentare legislativă poate fi accesată prin intermediul paginii de Intranet a Camerei Deputaților la adresa:

<http://www.cdep.ro/infoparl/dip.studii?par1=2021>

Documentare și sinteză: Virgilia Ioan

Consilier parlamentar - Direcția studii și documentare legislativă
Palatul Parlamentului, str. Izvor nr.2-4, sect.5, București
Tel: 021.316.03.65; 021.414.13.50/ 51, Interior 1350/1349, camera 5070
E-mail: doc@cdep.ro

	ROMÂNIA	FRANȚA
Cadru juridic	Legea nr.188/1999 privind statutul funcționarului public	▪ Codul general al serviciului public ; ▪ Dispoziții generale Titlul I: Legea nr.83-634 din 13 iulie 1983 privind drepturile si obligațiile funcționarilor publici (legea Le Pors); ▪ Funcția publică de stat Titlul II: Legea nr. 84-16 din 11 ianuarie 1984 de stabilire a dispozițiilor statutare referitoare la serviciul public de stat; ▪ Serviciul public teritorial Titlul III: Legea nr. 84-53 din 26 ianuarie 1984 privind prevederile statutare referitoare la serviciul public teritorial; ▪ Serviciul public spitalicesc Titlul IV: Legea nr. 86-33 din 9 ianuarie 1986 de stabilire a prevederilor referitoare la serviciul public spitalicesc.
Definiții și domeniu de aplicare	Funcția publică reprezintă ansamblul atribuțiilor și responsabilităților, stabilite în temeiul legii, în scopul exercitării prerogativelor de putere publică de către autoritățile și instituțiile publice. Funcții publice de stat sunt funcțiile publice stabilite, potrivit legii, în cadrul: - ministerelor; - organelor de specialitate ale administrației publice centrale (ex.: agenții, autorități etc.); - structurilor de specialitate ale Administrației Prezidențiale (ex.: Cancelaria Ordinilor); - structurilor de specialitate ale Parlamentului	În Franța, serviciul public se împarte în trei categorii: funcție publică de stat, funcție publică teritorială și funcție publică spitalicească. <u>Funcția publică de stat</u> are 2,49 milioane de agenți (44%), funcția publică teritorială 1,94 milioane (34%) și cea spitalicească 1,18 milioane (21%). Acești agenți sunt angajați, în baza diferitelor statute, de către serviciile civile și militare ale statului, consiliile regionale, consiliile departamentale, comune, unitățile publice naționale și locale cu caracter administrativ,

	României; - autorităților publice autonome prevăzute în Constituția României și altor autorități administrative autonome, precum și în cadrul structurilor autorității judecătorești. Funcții publice teritoriale sunt funcțiile publice stabilite, potrivit legii, în cadrul: - instituției prefectului; - serviciilor publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din unitățile administrativ - teritoriale, precum și instituțiilor publice din teritoriu, aflate în subordinea/coordonarea/sub autoritatea Guvernului, a ministerelor și a celorlalte organe ale administrației publice centrale (ex.: direcții, agenții etc.). <u>Funcții publice locale</u> sunt funcțiile publice stabilite, potrivit legii, în cadrul: - aparatului propriu al autorităților administrației publice locale și al instituțiilor publice subordonate acestora (ex.: primării, consilii județene, servicii publice locale - taxe și impozite, evidența persoanelor etc.). Pot beneficia de statute speciale funcționarii publici care își desfășoară activitatea în cadrul următoarelor servicii publice: a) structurile de specialitate ale Parlamentului României; b) structurile de specialitate ale Administrației Prezidențiale; c) structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ; d) serviciile diplomatice și consulare;	spitalele publice, unitățile de cazare pentru bătrâni și alte instituții medico-sociale. Alături de serviciul public, atribuțiile de serviciu public sunt îndeplinite de anumite organisme publice care nu fac parte din funcția publică, de organisme private finanțate de autoritățile publice, precum și de companii publice (La Poste, SNCF, RATP, EDF, GDF, Aéroports de Paris etc.). Funcționarii publici de stat sunt repartizați în funcție de gradul lor (titlu care permite funcționarului public să ocupe unul dintre posturile care îi corespund) și sunt încadrați într-o categorie (A, B sau C) care definește calificările lor și natura sarcinilor de îndeplinit pe baza competențelor. Fiecare serviciu public este guvernat de prevederi specifice cu caracter național. Magistrații și militarii sunt guvernați de un statut specific. <u>Funcționarii publici de stat</u> sunt numiți într-o funcție permanentă, cu normă întreagă, și încadrați într-un grad ierarhic din administrația statului sau instituții publice ale statului. <u>Funcționarii publici teritoriali</u> sunt persoanele care au fost numite într-o funcție permanentă și au fost încadrate într-un grad în ierarhia administrativă a colectivităților teritoriale sau a unităților administrative publice ale acestora. <u>Funcționarii publici din spitale</u> sunt persoanele care au fost numite într-un post permanent, cu normă întreagă sau cu jumătate de normă, și încadrate în ierarhia administrativă a anumitor unități de sănătate publică, prevăzute la art.L5 din Codul general al serviciului public.
--	--	---

e) autoritatea vamală; f) poliția și alte structuri ale Ministerului Administrației și Internelor; g) alte servicii publice stabilite prin lege. Personalul din aparatul de lucru al autorităților și instituțiilor publice, care efectuează activități de secretariat, administrative, protocol, gospodărire, întreținere-reparații și de deservire, este angajat cu contract individual de muncă. Persoanele care ocupă aceste funcții nu au calitatea de funcționar public și li se aplică legislația muncii. (<u>art.5</u>) Prevederile legii nu se aplică: a) personalului salariat din aparatul propriu al autorităților și instituțiilor publice, care desfășoară activități de secretariat, administrative, protocol, gospodărire, întreținere-reparații și de deservire, precum și altor categorii de personal care nu exercită prerogative de putere publică; b) personalului salariat încadrat, pe baza încrederii personale, la cabinetul demnitarului; c) corpului magistraților; d) cadrelor didactice; e) persoanelor numite sau alese în funcții de demnitate publică; f) personalului din unitățile sanitare; g) personalul regiilor autonome, companiilor și societăților naționale, precum și al societăților din sectorul public; h) personalului militar; i) membrilor Corpului diplomatic și consular al României și personalului contractual încadrat pe funcții specifice ministerului cu atribuții în domeniul afacerilor externe.	Prevederile acestui Cod nu se aplică: 1° funcționarilor publici ai adunărilor parlamentare, guvernați printr-un statut stabilit de fiecare adunare (...); 2° magistraților (...); 3° militarilor; 4° medicilor, dentiștilor și farmaciștilor (...); 5° personalului afiliat sistemului de pensii instituit în temeiul Decretului nr. 2004-1056 din 5 octombrie 2004 privind sistemul de pensii pentru lucrătorii din unitățile industriale de stat; 6° cadrelor didactice contractuale și autorizate din instituțiile de învățământ private în baza unui contract de asociere; 7° personalului camerelor de agricultură, camerelor de comerț și camerelor de meserii din Franța (...); 8° funcționarilor publici menționați la art.2 din Legea nr. 53-39 din 3 februarie 1953.
--	--

Drepturi	<u>Art.25-41</u> ▪ Dreptul la opinie al funcționarilor publici este garantat. ▪ Este interzisă orice discriminare între funcționarii publici pe criterii politice, de apartenență sindicală, convingeri religioase, etnice, de sex, orientare sexuală, stare materială, origine socială sau de orice altă asemenea natură. ▪ Funcționarul public are dreptul de a fi informat cu privire la deciziile care se iau în aplicarea prezentului statut și care îl vizează în mod direct. ▪ Dreptul de asociere sindicală este garantat funcționarilor publici, cu excepția celor care sunt numiți în categoria înalților funcționari publici, funcționarilor publici de conducere și altor categorii de funcționari publici cărora le este interzis acest drept prin statute speciale. ▪ Funcționarilor publici le este recunoscut dreptul la grevă, în condițiile legii, cu respectarea principiului continuității și celerității serviciului public. ▪ Pentru activitatea desfășurată, funcționarii publici au dreptul la un salariu compus din: a) salariul de bază; b) sporul pentru vechime în muncă; c) suplimentul postului; d) suplimentul gradului. Funcționarii publici beneficiază de prime și alte drepturi salariale, în condițiile legii. ▪ Funcționarii publici care, potrivit legii, sunt obligați să poarte uniformă în timpul serviciului o primesc gratuit.	<u>Art.L111-L115</u> ▪ Libertatea de opinie este garantată funcționarilor publici. ▪ Funcționarii publici participă, prin delegații lor aflați în organe consultative, la organizarea și funcționarea serviciilor publice, la elaborarea normelor statutare referitoare la funcționarii publici și a normelor referitoare la condițiile de angajare a personalului contractual, definirea liniilor directe în ceea ce privește politica de resurse umane și revizuirea anumitor decizii individuale. ▪ Dreptul de organizare este garantat funcționarilor publici, care își pot crea liber sindicate, se pot alătura acestora și își pot exercita mandatele. ▪ Funcționarii publici își exercită dreptul la grevă potrivit legii. Nu beneficiază de drept la grevă funcționarii publici în activitate ai poliției naționale, funcționarii publici ai serviciilor descentralizate ale administrației penitenciarelor și funcționarii publici din corpul tehnicienilor și din corpul agenților de sisteme informatice și de comunicații din MAI. ▪ La nivelul autorităților locale și instituțiilor publice menționate la art. L. 4, autoritatea locală și organizațiile sindicale care au cel puțin un mandat în organele în cadrul cărora se exercită participarea funcționarilor publici pot iniția negocieri în vederea semnării unui acord menite să asigure continuitatea serviciilor publice menționate
-----------------	--	---

	▪ Funcționarii publici au dreptul de a-și perfecționa în mod continuu pregătirea profesională. ▪ Durata normală a timpului de lucru pentru funcționarii publici este de 8 ore pe zi și de 40 de ore pe săptămână. Pentru orele lucrate din dispoziția conducătorului autorității sau instituției publice peste durata normală a timpului de lucru sau în zilele de sărbători legale ori declarate zile nelucrătoare funcționarii publici de execuție au dreptul la recuperare sau la plata majorată cu un spor de 100% din salariul de bază. Numărul orelor plătite cu sporul de 100% nu poate depăși 360 într-un an. ▪ Funcționarii publici au dreptul, în condițiile legii, la concediu de odihnă, la concedii medicale și la alte concedii. ▪ Autoritățile și instituțiile publice au obligația să asigure funcționarilor publici condiții normale de muncă și igienă, de natură să le ocrotească sănătatea și integritatea fizică și psihică. ▪ Funcționarii publici beneficiază de pensii, precum și de celelalte drepturi de asigurări sociale de stat, potrivit legii.	mai jos, a căror întrerupere în cazul unei greve a funcționarilor publici care participă direct la executarea acestora ar contraveni respectării ordinii publice, în special a sănătății publice, sau nevoilor esențiale ale utilizatorilor acestora: 1° Colectarea și tratarea deșeurilor menajere; 2° Transportul public de persoane; 3° Ajutor pentru persoanele în vârstă și cu dizabilități; 4° Îngrijirea copiilor sub trei ani; 5° Îngrijirea după școală; 6° Catering colectiv și școlar. ▪ Funcționarii publici au dreptul, după serviciu, la remunerație în condițiile prevăzute de lege. Funcționarii publici sunt afiliați la regimurile speciale de asigurări sociale și de pensii (...), sub rezerva dispozițiilor aplicabile funcționarilor publici cu normă întreagă. ▪ Funcționarii publici au dreptul la concediu pentru motive de sănătate în condițiile legii. ▪ Dreptul la formare profesională pe tot parcursul vieții este recunoscut funcționarilor publici.
--	---	---

Obligații	<u>Art.42-49</u> ▪ Funcționarii publici au obligația să își îndeplinească cu profesionalism, imparțialitate și în conformitate cu legea îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice ori prestigiului corpului funcționarilor publici. ▪ Funcționarii publici au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic și să nu participe la activități politice în timpul programului de lucru. Funcționarilor publici le este interzis să facă parte din organele de conducere ale partidelor politice. ▪ Funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor primite de la superiorul ierarhic, dacă le consideră ilegale. Dacă cel care a emis dispoziția o formulează în scris, funcționarul public este obligat să o execute, cu excepția cazului în care aceasta este vădit ilegală. Funcționarul public are îndatorirea să aducă la cunoștință superiorului ierarhic al persoanei care a emis dispoziția, astfel de situații. ▪ Funcționarii publici au obligația să păstreze secretul de stat, secretul de serviciu, precum și confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției publice, în	<u>Art. L121-1 – L121-11</u> ▪ Funcționarul public își exercită funcțiile cu demnitate, imparțialitate, integritate și probitate. ▪ În exercitarea atribuțiilor sale, funcționarul public este ținut de obligația de neutralitate. Își îndeplinește atribuțiile în conformitate cu principiul secularismului. Ca atare, el se abține în special de la a-și manifesta opiniile religioase. El este instruit în acest principiu. Funcționarul public tratează toate persoanele în mod egal și le respectă libertatea de conștiință și demnitatea acestora. ▪ Funcționarul public previne sau pune imediat capăt situațiilor de conflict de interese definite la articolul L. 121-5 în care se află sau s-ar putea afla. În sensul prezentului cod, un conflict de interese constituie orice situație de interferență între un interes public și interese publice sau private care este de natură să influențeze sau pare să influențeze exercitarea independentă, imparțială și obiectivă a atribuțiilor publicului funcționar. ▪ Funcționarul public este ținut de secretul profesional în conformitate cu articolele 226-13 și 226-14 din codul penal. ▪ Funcționarul public trebuie să dea dovadă de discreție profesională pentru toate faptele, informațiile sau documentele de care ia cunoștință în exercitarea sau cu ocazia exercitării funcțiilor sale.
------------------	---	--

	condițiile legii, cu excepția informațiilor de interes public. ▪ Funcționarilor publici le este interzis să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, în considerarea funcției lor publice, daruri sau alte avantaje.(2) La numirea într-o funcție publică, precum și la încetarea raportului de serviciu, funcționarii publici sunt obligați să prezinte, în condițiile legii, conducătorului autorității sau instituției publice declarația de avere. Declarația de avere se actualizează anual, potrivit legii. ▪ Funcționarii publici au obligația de a rezolva, în termenele stabilite de către superiorii ierarhici, lucrările repartizate. ▪ Funcționarii publici au obligația să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților, stabilite potrivit legii.	▪ Funcționarul public are îndatorirea de a satisface cererile de informații din partea publicului, în condițiile legii. ▪ Funcționarul public, indiferent de gradul său în ierarhie, răspunde de executarea sarcinilor care îi sunt încredințate. ▪ Funcționarul public trebuie să respecte instrucțiunile superiorului său ierarhic, cu excepția cazului în care ordinul dat este vădit ilegal și de natură a compromite grav un interes public. ▪ Funcționarul public, la numire, este obligat să prezinte declarația de avere și declarația de interese. Un funcționar public nu se poate angaja, în calitate profesională, într-o activitate privată lucrativă de orice fel (...). Un funcționar public nu are voie să: ▪ înființeze sau să preia o societate înregistrată în registrul comerțului și al societăților comerciale sau în registrul meseriilor sau afiliată la regimul prevăzut la articolul L. 613-7 din Codul de securitate socială; ▪ participe în organele de conducere ale societăților sau asociațiilor cu scop lucrativ; ▪ să ofere consultanță, să furnizeze expertize sau să pledeze în instanță în litigii în care este implicată orice persoană publică, dacă este cazul în fața unei instanțe străine sau internaționale, cu excepția cazului în care acest serviciu este furnizat în beneficiul unei
--	---	--

		persoane publice care nu face parte din sectorul concurențial; ▪ să ia sau să dețină, direct sau prin intermediari, o întreprindere supusă controlului administrației din care face parte sau în legătură cu aceasta din urmă, de interese de natură să îi compromită independența; ▪ de a cumula un post permanent cu normă întreagă cu unul sau mai multe posturi permanente cu normă întreagă. Funcționarul public care este membru al personalului didactic, tehnic sau științific al instituțiilor de învățământ sau care practică activități artistice poate exercita profesiile liberele care decurg din natura atribuțiilor sale.
Recrutarea	Art.50-60 Poate ocupa o funcție publică persoana care îndeplinește următoarele condiții: a) are cetățenia română și domiciliul în România; b) cunoaște limba română, scris și vorbit; c) are vârsta de minimum 18 ani împliniți; d) are capacitate deplină de exercițiu; e) are o stare de sănătate corespunzătoare funcției publice pentru care candidează, atestată pe bază de examen medical de specialitate; f) îndeplinește condițiile de studii prevăzute de lege pentru funcția publică; g) îndeplinește condițiile specifice pentru ocuparea funcției publice; h) nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni contra umanității, contra statului sau	Potrivit art.5 din Legea Le Pors, condițiile de acces în funcția publică sunt: 1. cetățenia franceză; 2. capacitate deplină de exercitare a drepturilor civile; 3. informațiile din buletinul 2 al cazierului judiciar să fie compatibile cu exercitarea funcției publice respective; buletinul nr.2 conține majoritatea condamnărilor și hotărârilor judecătorești, cu excepția celor care privesc starea de minoritate. 4. să se afle într-o situație conformă cu prevederile Codului serviciului național; candidaților francezi născuți după 31 decembrie 1978 și celor născuți după 31 decembrie 1982 li se va solicita certificatul de recensământ și certificatul de participare la ziua apelului pentru pregătirea apărării.

	contra autorității, de serviciu sau în legătură cu serviciul, care împiedică înfăptuirea justiției, de fals ori a unor fapte de corupție sau a unei infracțiuni săvârșite cu intenție, care ar face-o incompatibilă cu exercitarea funcției publice, cu excepția situației în care a intervenit reabilitarea; i) nu a fost destituită dintr-o funcție publică în ultimii 7 ani; j) nu a desfășurat activitate de poliție politică, astfel cum este definită prin lege. Ocuparea funcțiilor publice vacante se poate face prin promovare, transfer, redistribuire și concurs. Concursul are la bază principiul competiției deschise, transparenței, meritelor profesionale și competenței, precum și cel al egalității accesului la funcțiile publice pentru fiecare cetățean care îndeplinește condițiile legale. În carieră funcționarul public beneficiază de dreptul de a promova în funcția publică și de a avansa în gradele de salarizare.	5. să aibă o stare de sănătate potrivită pentru îndeplinirea atribuțiilor postului respectiv. Cetățenii statelor membre ale Comunității Europene sau ai unui alt stat parte la acordul privind Spațiul Economic European, altul decât Franța, au acces, în condițiile prevăzute de lege, la funcția publică. Cu toate acestea, ei nu au acces la posturile ale căror atribuții sunt fie inseparabile de exercitarea suveranității, fie implică participarea directă sau indirectă la exercitarea prerogativelor autorității publice ale statului sau ale altor comunități. Aceștia nu pot avea statutul de funcționari publici: 1. dacă nu se bucură de drepturile lor civile în statul ai cărui resortisanți sunt; 2. dacă au suferit o condamnare incompatibilă cu exercitarea funcțiilor lor; 3. dacă nu se află într-o poziție conformă cu obligațiile de serviciu național al statului ai cărui resortisanți sunt; 4. dacă nu au o stare de sănătate corespunzătoare exercitării atribuțiilor postului respectiv. În funcție de postul în cauză, candidații trebuie să furnizeze și dovada deținerii unei diplome de studii sau echivalentul acesteia (stagii, formare, experiență), potrivit cerințelor. Există <u>două tipuri de concurs</u>: concursul pe bază de susținere a unor teste scrise și orale și concursul pe baza calificărilor, care constă într-un proces de selecție de către un juriu. Potrivit <u>Regulamentului intern al Adunării Naționale privind statutul funcționarilor parlamentari</u>, funcționarii publici ai serviciilor Adunării Naționale sunt funcționari publici ai statului, dar nu sunt
--	---	---

		supuși dispozițiilor statutare ale restului funcției publice; aceștia au statut propriu, adoptat de Biroul Adunării Naționale, în aplicarea principiului constituțional al separării puterilor, care are drept corolar necesar autonomia administrativă și financiară a Adunării. Numărul maxim de funcționari publici este stabilit la 1.349, repartizați în 4 categorii (administratori, administratori adjuncți, asistenți executivi și de conducere și agenți), în 20 de structuri specializate. Funcționarii parlamentari sunt recrutați exclusiv prin concurs; majoritatea dintre ei având mai multe misiuni în cadrul serviciilor pe parcursul carierei lor, beneficiind de mobilitate externă, în anumite condiții, și de formare continuă. Vârsta maximă de acces în funcția publică nu este obligatorie pentru mama sau tatăl a trei sau mai mulți copii și nici pentru persoana care crește singură unul sau mai mulți copii. Vârsta maximă de acces crește cu un timp egal cu cel parcurs efectiv pentru: 1° Serviciul național activ, în temeiul articolului L. 64 din Codul serviciului național; 2° Serviciul civic, în temeiul art. L. 120-33 din Codul serviciului național; 3° Voluntariatul internațional, în temeiul articolului L. 122-16 primul paragraf din Codul serviciului național. Vârsta maximă de admitere aplicabilă recrutării prin concurs a funcționarilor publici de categoria A și asimilați se ridică la 45 de ani în favoarea
--	--	---

		persoanelor care cresc sau au crescut cel puțin un copil. Mamele și tații a cel puțin trei copii pot participa la orice concurs fără condiție de titlu sau diplomă.
Sancțiuni disciplinare	Art.65 Sancțiunile disciplinare sunt: a) mustrare scrisă; b) diminuarea drepturilor salariale cu 5-20% pe o perioadă de până la 3 luni; c) suspendarea dreptului de avansare în gradele de salarizare sau, după caz, de promovare în funcția publică pe o perioadă de la 1 la 3 ani; d) trecerea într-o funcție publică inferioară pe o perioadă de până la un an, cu diminuarea corespunzătoare a salariului; e) destituirea din funcția publică. La individualizarea sancțiunii disciplinare se va ține seama de cauzele și gravitatea abaterii disciplinare, împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, gradul de vinovăție și consecințele abaterii, comportarea generală în timpul serviciului a funcționarului public, precum și de existența în antecedentele acestuia a altor sancțiuni disciplinare care nu au fost radiate în condițiile prezentei legi. (5) Sancțiunile disciplinare se aplică în termen de cel mult 6 luni de la data săvârșirii abaterilor.	Art.L533-1 Sancțiunile disciplinare care pot fi impuse funcționarilor publici sunt împărțite în patru grupe: 1° Prima grupă: (a) avertisment; (b) mustrare; (c) excluderea temporară din serviciu pentru o perioadă maximă de trei zile. 2° A doua grupă : a) radierea de pe lista de promovare; b) retrogradarea în treapta imediat inferioară celei deținute de funcționar; c) excluderea temporară din serviciu pentru o perioadă de 4-15 zile; d) transferul automat din funcția publică de stat. 3° A treia grupă: a) retrogradarea în gradul imediat inferior și în treapta corespunzătoare unui indice egal sau, în lipsa acestuia, imediat inferior celui din treapta deținută de funcționar; b) excluderea temporară din serviciu pentru o perioadă cuprinsă între 16 zile și 2 ani. 4° A patra grupă: (a) pensionarea obligatorie; b) concedierea.